

ימי עיון בתנ"ך תשפ"ג

שם השיעור **מלחמות אחים**

שם המרצה **יהודה מאלי** – yehudamaly18@gmail.com

1. אנדרה נהר

דומה הדבר כאילו חיסול הדיאלוג היה סיבת הרצח. כיון שאחים אלו, כמו הוריהם, לא היו מסוגלים לפתח שיחה, הם המציאו משהו אחר, תחליף למילה החסרה: מוות האם יתכן ששיחה הייתה יכולה למנוע את האלימות הזו?

2. מלבי"ם

(י) אשר בארץ כנען – ספר כי בנו את המזבח בצד של כנען שהיא בצד הירדן המערבי, וזה מעיד עליהם שלא היה דעתם להפרד מִישראל שא"כ היו בונים בצד המזרחי, שנית שתבניתו היה מעיד עליו שנבנה רק למראה - לא לעולה וזבח, כי היה גבוה מאד בלא מעלות עד שנראה שלא היה רצון הבונים להקריב עליו רק לעשות אות וזכר וציון:

3. מצודות דוד

(לא) היום ידענו וכו' - בתת בלבבנו להזהר מבוא בדמים ולדבר תחלה פנים אל פנים, כי רואים אנו אשר לא מעלתם המעל הזה אשר חשבנו, ואדרבה אז בבנין המזבח הצלתם את בני ישראל מיד מכת ה', כי מעתה לא יחטאו להשבית את בניכם מליראה את ה' ולא יענשו, מה שאין כן אם השביתו, כי אז לא היו נצולים מעונש:

4. לאה גולדברג

האם זע ענבל זהב בְּרָקִיעַ עֲלִיוֹן?
הַנֹּטֶף אֶגֶל טַל עַל צִמְרֵת הַבְּרוֹשׁ הַגְּבֵה?
שִׁירוֹ לָנוּ מְשִׁירֵי צִיּוֹן!
אֵיךְ נְשִׁיר שִׁיר צִיּוֹן עַל אֲדָמַת צִיּוֹן
וְעוֹד לֹא הִתְחַלְנוּ לְשִׁמֵּעַ ?

5. יוסף בן מתתיהו "מלחמות" (ספר ד', פרק ו', ב')

"וכל שרי צבאות הרומאים שמחו על מריבות האחים בקרב שונאיהם כמוצאי שלל רב ורצו למהר ולעלות על העיר, וגם האיטו באספסיינוס, בחשבם כי יצליח כל חפצו בידו הפעם, ודיברו עליו, כי עתה האלוקים נלחם להם, בסכסכו את אויביהם איש באחיו, אולם הגלגל חוזר מהרה, ואולי יעפו היהודים ממלחמת האחים או יינחמו על מעשיהם וישלימו ביניהם. ולדברים האלה ענה אותה אספסיינוס: 'דעו' כי שגיתם מאוד בעצתכם בפעם הזאת. אמנם משתוקקים אתם להראות את כוח ידיכם ואת הדר נשקכם כדרך העומדים בבית חזיון, אך הדבר הזה קשור בסכנה ואתם אינכם שמים לב לתועלתכם ולשלומכם. הן אם תמהרו לעלות על העיר מיד, תקימו בידיכם ברית שלום בין שונאינו, ובעוצם ימינם ישתערו עלינו. ואם תתנו להם ארכה, ימעט אחרי כן מספר שונאינו, כי תאכל אותם אש המריבה. כי האלוקים מיטיב לערוך את המלחמה ממני, והוא יסגיר את היהודים בידי הרומאים חנם וייתן את הניצחון לצבאותינו בלי עמל וסכנה. ובעוד האויבים הולכים וכלים איש בידי רעהו, כי קמה עליהם קללה נוראה, מלחמת אחים. טוב לנו להתבונן אליהם מרחוק ולשבת במנוחה, מאשר להתערב בריב אנשים הולכים למות, הנלחמים ביניהם ברוח שיגעון..."